

Informacja o uprawnieniach do świadczeń z powodu poddania się kwarantannie lub izolacji

9 marca 2020 .Ustalanie prawa do zasiłku chorobowego

Zgodnie z przepisami¹⁾ państwowy inspektor sanitarny lub państwowy graniczny inspektor sanitarny może wydać decyzję o poddaniu kwarantannie lub izolacji osoby przebywającej na terytorium RP, jeśli jest ona zakażona, chora na chorobę zakaźną albo podejrzana o zakażenie lub chorobę zakaźną lub miała styczność ze źródłem biologicznego czynnika chorobotwórczego.

Decyzja inspektora sanitarnego stanowi podstawę do wypłaty świadczeń z tytułu choroby na ogólnych zasadach. Zatem za czas nieobecności w pracy z powodu kwarantanny lub izolacji przysługuje wynagrodzenie za czas choroby lub zasiłek chorobowy, wypłacane przez płatnika składek lub Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Decyzja może być dostarczona do pracodawcy bądź do placówki ZUS po okresie kwarantanny lub izolacji. Jeżeli lekarz leczący uzna, że w trakcie hospitalizacji, izolacji lub kwarantanny ze względu na stan zdrowia osoby poddanej tym obowiązkom uzasadnione jest orzeczenie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby i potwierdzi to wystawiając zaświadczenie lekarskie²⁾, jest ono dokumentem do ustalenia prawa i wypłaty świadczeń z tytułu choroby. Ocena, czy stan zdrowia uzasadnia wystawienie zaświadczenia lekarskiego, pozostaje w kompetencji lekarza.

Jeżeli będzie miała miejsce sytuacja, o której mowa w art. 35 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, czyli gdy lekarz przyjmujący do szpitala, miejsca izolacji lub odbywania kwarantanny, kierując się własną oceną stopnia zagrożenia dla zdrowia publicznego, podda osobę podejrzaną o zachorowanie, chorą na chorobę szczególnie niebezpieczną i wysoce zakaźną lub osobę narażoną na zakażenie hospitalizacji lub kwarantannie oraz badaniom, również w przypadku, gdy brak jest decyzji inspektora sanitarnego, a następnie ubezpieczony otrzyma decyzję inspektora sanitarnego, to ubezpieczonemu będą przysługiwały świadczenia z tytułu choroby. Jeżeli lekarz leczący uzna, że w trakcie hospitalizacji, izolacji lub kwarantanny ze względu na stan zdrowia uzasadnione jest orzeczenie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby i potwierdzi to wystawiając zaświadczenie lekarskie, ubezpieczony może ubiegać się o świadczenia z tytułu choroby na ogólnych zasadach. Ocena, czy stan zdrowia uzasadnia wystawienie zaświadczenia lekarskiego, pozostaje w kompetencji lekarza.

W przypadku gdy ubezpieczony dobrowolnie powstrzyma się od pracy i nie otrzyma zaświadczenia lekarskiego ani decyzji inspektora sanitarnego, nie przysługuje mu prawo do świadczeń pieniężnych w razie choroby.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest właściwy w zakresie zasad usprawiedliwiania nieobecności w pracy określonych przepisami prawa pracy. Zakład nie jest także właściwy do zajmowania stanowiska w sprawie możliwości zastosowania art. 210 § 1 Kodeksu pracy, który przewiduje prawo pracownika do powstrzymania się od wykonywania pracy, gdy wykonywana przez niego praca stwarza zagrożenie dla zdrowia lub życia innym osobom, ponieważ zagadnienie to dotyczy przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy.

Ustalanie prawa do zasiłku opiekuńczego

W sytuacji konieczności sprawowania osobistej opieki nad chorym dzieckiem lub członkiem rodziny, gdy lekarz wystawił z tego tytułu zaświadczenie lekarskie, ubezpieczonemu przysługuje prawo do zasiłku opiekuńczego na ogólnych zasadach³).

Rodzic ma prawo do zasiłku opiekuńczego z powodu konieczności sprawowania opieki nad dzieckiem, jeżeli powiatowy inspektor sanitarny lub państwowy graniczny inspektor sanitarny na podstawie ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi wydał decyzję o konieczności izolacji lub kwarantanny dziecka. Konieczność izolacji lub kwarantanny dziecka jest traktowana analogicznie jak choroba dziecka. Oznacza bowiem niemożność wykonywania pracy przez jednego z rodziców dziecka w związku z koniecznością zapewnienia mu opieki. Prawo do zasiłku opiekuńczego przysługuje również w sytuacji konieczności sprawowania opieki nad dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat w przypadku nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły, do których uczęszcza dziecko⁴).

Zasiłek opiekuńczy nie przysługuje m. in. w przypadkach: gdy nie nastąpi nieprzewidziane zamknięcie placówki, do której uczęszcza dziecko (dzieci nadal są przyjmowane do tej placówki), a rodzic sam zdecydował, że nie wyśle dziecka do tej placówki (np. w reakcji na apel dyrektora placówki), gdy placówka, do której uczęszcza dziecko, przyjmie dziecko, ale następnie zażąda jego odebrania z powodu stanu zdrowia, chyba że rodzic dziecka otrzyma zaświadczenie lekarskie z tytułu konieczności sprawowania opieki nad dzieckiem albo decyzję o konieczności izolacji lub kwarantanny dziecka, wydaną przez inspektora sanitarnego (wówczas rodzic uzyska prawo do zasiłku opiekuńczego), gdy placówka, do której uczęszcza dziecko odmówi przyjęcia tego dziecka z powodu obawy przed zakażeniem, chyba że zostanie wystawiona decyzja inspektora sanitarnego (wówczas rodzic uzyska prawo do zasiłku opiekuńczego).

Od 8 marca 2020 r., tj. od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁵) ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem w wieku do lat 8 przysługuje dodatkowy zasiłek opiekuńczy za okres nie dłuższy niż 14 dni, jeżeli w związku ze zwalczaniem zakażenia wirusem i rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej u ludzi, wywołanej tym wirusem nastąpi zamknięcie żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły do których uczęszcza dziecko.

Dodatkowy zasiłek opiekuńczy jest przyznawany w trybie i na zasadach określonych w ustawie zasiłkowej i nie wlicza się go do limitu 60 dni pobierania zasiłku opiekuńczego w roku kalendarzowym. Dodatkowy zasiłek opiekuńczy przysługuje łącznie obojgu rodzicom w wymiarze do 14 dni, niezależnie od liczby dzieci wymagających opieki w związku z zamknięciem placówki z powodu wirusa.

Dokumentem do wypłaty dodatkowego zasiłku opiekuńczego jest oświadczenie ubezpieczonego.

Za okres pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego, nie przysługuje zasiłek opiekuńczy, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ustawy zasiłkowej.

1) Art. 33 ust. 1 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. f, i ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2019 r. poz. 1239, z późn. zm.).

2) o którym mowa w art. 55 ust. 1 i art. 55a ust. 7 ustawy zasiłkowej oraz rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 listopada 2015 r. w sprawie trybu i sposobu orzekania o czasowej niezdolności do pracy, wystawiania zaświadczenia lekarskiego oraz trybu i sposobu sprostowania błędu w zaświadczeniu lekarskim (Dz. U. poz. 2013).

3) Art. 32 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy zasiłkowej., 4) Art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy zasiłkowej. 5) Dz. U. poz. 374